

**آئین نامه نگارش و تدوین پایان نامه
کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی**

اداره کل امور پژوهش و فناوری
معاونت پژوهش و فناوری
دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران جنوب

پائیز ۱۳۹۴

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۳	کلیات
۳	اندازه کاغذ و نوع تایپ
۳	نوع، رنگ جلد و تعداد پایان نامه
۳	تسلسل مطالب و صفحات
۴	شماره گذاری صفحات
۵	شماره گذاری فصول و بخش ها
۵	شماره گذاری شکل ها، جداول، نمودارها و نقشه ها
۵	شماره گذاری پیوست ها
۵	شماره گذاری روابط و فرمول ها
۵	شیوه ذکر منابع و ماخذ
۵	قالب کلی تنظیم اطلاعات مربوط به فهرست منابع
۶	روش ماخذدهی
۷	شرح پیوست ها
۷	شرح چکیده به زبان انگلیسی
۷	شرح روی جلد
۷	شرح پشت جلد

کلیات:

به منظور استاندارد کردن و سهولت مطالعه پایان نامه یا رساله لازم است ضمن رعایت وحدت رویه در نگارش پایان نامه ها عنوان، یعنی فراهم آوردن تناسب و ربط طبیعی مفاهیم و معانی مورد بحث در نوشتار با یکدیگر، در کلیه صفحات نکات دستوری و قواعد نشانه گذاری رعایت شده و از چارچوبهای عنوان شده در این دستورالعمل برای تنظیم و ارائه پایان نامه یا رساله استفاده شود.

اندازه کاغذ و نوع تایپ

۱. متن پایان نامه با نرم افزار WORD تایپ شود.
۲. کاغذ متن در اندازه A4 (۲۱ در ۲۹/۷ سانتیمتر) باشد.
۳. هر صفحه دارای ۲۸ سطر و حاشیه راست، چپ، بالا و پایین به ترتیب برابر با ۳، ۳، ۳/۵ و ۳ سانتیمتر باشد.
۴. فاصله بین خطوط متن ۱,۳ سانتیمتر باشد.
۵. برای تایپ بخش های مختلف پایان نامه از قلم های زیر استفاده شود:

اندازه	نوع قلم	نوع متن
۱۴	نازنین نازک	متن فارسی
۱۴	نازنین سیاه	تیتراهای اصلی
۱۲	نازنین سیاه	تیتراهای فرعی
۱۲	نازنین سیاه	عنوان چکیده فارسی
۱۲	نازنین نازک	متن چکیده فارسی
۱۲	Times New Roman سیاه	عنوان چکیده انگلیسی
۱۱	Times New Roman نازک	متن چکیده انگلیسی
۱۰	نازنین نازک	فهرست مراجع فارسی/ عربی
۱۰	Times New Roman	فهرست مراجع انگلیسی
۱۰	نازنین نازک	پاورقی ها

نوع و رنگ جلد:

۱. جلد پایان نامه از نوع گالینگور می باشد که عینا مطالب نمونه مندرج در صفحه روی جلد زرکوب می شود.
۲. رنگ جلد رساله های دکترای تخصصی سبز و رنگ جلد پایان نامه های کارشناسی ارشد سورمه ای می باشد.
۳. تعداد مجلد پایان نامه (به صورت پشت و رو البته از چکیده به بعد) ۲ نسخه و فایل آن با فرمت word و pdf به تعداد پایان نامه های مجلد در CD برای (کتابخانه دانشکده و کتابخانه ملی)

تسلسل مطالب و صفحات:

۱. روی جلد (مطابق فرم استاندارد شرح روی جلد- پیوست)
۲. صفحه بسم الله الرحمن الرحيم
۳. صفحه عنوان (عینا مطابق شرح روی جلد)
۴. صفحه تقدیم نامه (حداکثر یک صفحه)
۵. صفحه سپاس نامه (در این صفحه از همه افرادی که در تدوین رساله یا پایان نامه، پژوهشگر را یاری نموده اند تشکر می شود)
۶. صفحه منشور اخلاق پژوهش
۷. صفحه فرم تعهدنامه اصالت رساله یا پایان نامه
۸. صفحه مربوط به تصویب پایان نامه یا رساله با ذکر نمره و درجه با امضای استاد راهنما. استاد مشاور و داوران
۹. فرم چکیده ویژه چاپ در پژوهش نامه دانشگاه در رساله ها و پایان نامه ها به زبان فارسی ابتدا چکیده فارسی سپس چکیده انگلیسی

۱۰. صفحه تأییدیه هیات داوران
۱۱. فهرست مطالب
۱۲. فهرست اشکال
۱۳. فهرست جداول
۱۴. فهرست علائم
۱۵. پیکره اصلی پایان‌نامه شامل تمام فصول
۱۶. پیوست‌ها (شامل جدول‌ها، نمودارها، تست‌ها و پرسشنامه‌های خودساخته و برنامه‌های رایانه‌ای، مصاحبه‌ها، مکاتبات و تصاویر،...)
۱۷. فهرست منابع و ماخذ (شامل صورت دقیق و کامل همه مراجعی است که در متن پایان‌نامه به آنها استناد شده).
۱۸. در رساله‌ها و پایان‌نامه‌های زبان فارسی چکیده به [زبان انگلیسی] و در رساله‌ها و پایان‌نامه‌های زبان انگلیسی چکیده به [زبان فارسی] درج شود. (یک صفحه به آخر رساله یا پایان‌نامه درج شود).
۱۹. عین شرح روی جلد، در رساله‌ها و پایان‌نامه‌های زبان فارسی در صفحه آخر به [زبان انگلیسی] درج می‌شود. و در رساله‌ها و پایان‌نامه‌های زبان انگلیسی به [زبان فارسی] درج شود.
۲۰. پشت جلد (مطابق فرم استاندارد شرح پشت جلد- پیوست)

شماره گذاری صفحات پایان‌نامه کارشناسی ارشد و رساله دکتری

صفحات پایان‌نامه	در پایان‌نامه‌ها و رساله دکتری به زبان فارسی	در پایان‌نامه‌ها و رساله دکتری به زبان انگلیسی
بسم‌الله الرحمن الرحیم	الف	i
صفحه عنوان کارشناسی ارشد/ پایان‌نامه دکتری به زبان فارسی	ب	ii
صفحه عنوان پایان‌نامه با امضا اساتید	پ	iii
سپاسگزاری	ت	iv
صفحه تعهدنامه اصالت رساله یا پایان‌نامه	ث	v
تقدیم	ادامه حروف	
فهرست مطالب	ادامه حروف	
فهرست جداول	ادامه حروف	
فهرست تصاویر	ادامه حروف	
فهرست نمودارها	ادامه حروف	
فهرست نقشه‌ها	ادامه حروف	
فهرست مخفف‌ها	ادامه حروف	
چکیده	۱	
مقدمه	۲	
فصول پایان‌نامه (عنوان هر فصل در ابتدای هر فصل، در یک صفحه مجزا)	ادامه اعداد	
نتیجه‌گیری	ادامه اعداد	
پیوست‌ها (مصاحبه‌ها، مکاتبات، تصاویر و...)	ادامه اعداد	
فهرست منابع فارسی	ادامه اعداد	
فهرست منابع لاتین	ادامه اعداد	

ادامه اعداد	فهرست نام‌ها در صورت تمایل
ادامه اعداد	چکیده انگلیسی
ادامه اعداد	صفحه عنوان به زبان انگلیسی

شماره‌گذاری فصول و بخش‌ها:

هر پایان‌نامه دارای چند فصل (معمولا ۵ فصل) می‌باشد و هر فصل نیز معمولا دارای چند بخش می‌باشد. صفحه اول هر فصل باید از خط پنجم شروع شود. هر یک از بخشهای هر فصل با دو شماره که با خط تیره از یکدیگر جدا شده‌اند، مشخص می‌گردد. عدد سمت راست بیانگر شماره فصل و عدد سمت چپ شماره ترتیب بخش مورد نظر است. در صورتی که یک بخش دارای زیربخش باشد، شماره هر زیربخش در سمت چپ شماره مذکور قرار می‌گیرد، مثلا: (۲-۴-۳) یعنی زیربخش سوم از بخش چهارم فصل دوم.

شماره‌گذاری شکل‌ها، جدول‌ها، نمودارها و نقشه‌ها:

شماره‌گذاری شکل‌ها، جدول‌ها، نمودارها و نقشه‌ها مانند روال قبلی است. مثلا دهمین شکل در فصل سوم، به صورت (شکل ۳-۱۰) نوشته می‌شود.

- شماره‌گذاری پیوست‌ها

شکل‌ها و جدول‌های موجود در هر پیوست، با توجه به پیوست مربوط شماره‌گذاری خواهد شد. به عنوان مثال: سومین جدول در پیوست "ب" به این صورت نوشته می‌شود (جدول ب-۳).

- شماره‌گذاری روابط و فرمول‌ها

هر رابطه در متن پایان‌نامه یا رساله، با دو شماره که با خط فاصله از یکدیگر جدا می‌شوند، مشخص می‌شود. عدد سمت راست بیانگر شماره فصل و عدد سمت چپ، شماره ردیف مورد نظر است. مثلا هشتمین رابطه در فصل ششم به صورت (۶-۸) نوشته می‌شود.

شیوه ذکر منابع و ماخذ:

۱- فهرست منابع و ماخذ:

مقصود از درج فهرست منابع و ماخذ، تهیه و تدوین صورت کامل و دقیق تمام منابع و ماخذی است که در متن پایان‌نامه یا رساله به آنها استناد شده است به عبارت دیگر هدف آن است که میزان تلاش و کنکاش پژوهشگر در بررسی و استفاده از منابع گوناگون مشخص شود و همچنین ضمن رعایت حقوق سایر مولفان و نویسندگان، امکان دسترسی خواننده به منابع مذکور فراهم شود.

قالب کلی تنظیم اطلاعات مربوط به فهرست منابع به صورت زیر است:

*منابع فارسی:

کتاب: نام خانوادگی و نام نویسنده (یا نویسندگان)، سال انتشار، عنوان کتاب، شماره جلد، نوبت چاپ، محل انتشار، ناشر. صفحات به عنوان مثال:

الوانی، سیدمهدی، (۱۳۹۰). مدیریت عمومی، جلد ۳، چاپ دوم، تهران: نشر نی.

توضیح اینکه چنانچه کتاب ترجمه باشد:

نام خانوادگی و نام مولف اصلی، سال انتشار به تاریخ شمسی، عنوان کتاب، نام و نام خانوادگی مترجم، محل نشر، ناشر، تاریخ انتشار اثر به زبان اصلی.

به عنوان مثال:

کوبین، پ. واشترن، ج. (۱۳۸۳). پیش‌فعالی: کمک به کودکان و نوجوانان حواس‌پرت و بی‌قرار. ترجمه ح. علیزاده. تهران: جوانه رشد (تاریخ انتشار اثر به زبان اصلی، ۲۰۰۲).

مجله: نام خانوادگی و نام نویسنده، تاریخ انتشار، عنوان مقاله، نام مجله، شماره دوره، شماره صفحات.

به عنوان مثال:

محمودیان، حسین، (۱۳۸۴). ماهیت نامتجانس بهبود موقعیت زنان در ایران، مجله پژوهش زنان، ۱۲(۳)، ۱۷-۲۴.

پایان نامه: نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده، (سال). عنوان پایان نامه. مقطع تحصیلی پایان نامه، رشته، دانشکده و دانشگاه.

به عنوان مثال:

عابدینی، یحیی. (۱۳۸۱). بررسی رابطه مهارت‌های حل مسائل اجتماعی با پذیرش همسالان در دانش‌آموزان دختر پایه‌های دوم و پنجم

ابتدایی شهر تهران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، رشته روانشناسی تربیتی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران.

***منابع انگلیسی:**

کتاب: به ترتیب و از چپ به راست:

نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده، سال انتشار، عنوان کتاب، محل انتشار، ناشر.

به عنوان مثال:

۱. Aber, J. L., Jones, S. M., & Cohen, J. (۲۰۰۰). The impact of poverty on the mental health and development of very young children. In C.H. Zeanah, Jr. (Ed.), *Handbook of infant mental health* (۲nd ed.), (pp. ۱۱۳-۱۲۸). New York, NY: Guilford Press.

به عنوان مثال:

مجله: نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده، سال انتشار، عنوان مقاله، نام مجله، شماره، دوره.

۱. Aviles, A. M., Anderson, T. R., & Davila, E. R. (۲۰۰۵). Child and adolescent social-emotional development within the context of school. *Child and Adolescent Mental Health*, 11(1), ۳۲-۳۹.

۱-روش ماخذ دهی:

لازم است برای دادن ماخذ از شیوه "درون متنی" به شرح زیر استفاده شود:

***منابع فارسی:**

در انتهای مطلب مورد نظر و داخل پرانتز به ترتیب:

"نام خانوادگی نویسنده، سال چاپ؛ شماره صفحه یا صفحات" درج می‌شود.

بعنوان مثال: (دعائی، ۱۳۷۷، ۱۵۹)

در صورتیکه از کتاب یا مقاله ترجمه شده‌ای استفاده شده باشد، می‌بایست نام خانوادگی نویسنده یا نویسندگان به زبان فارسی

بدون اشاره به نام مترجم ذکر شود.

به عنوان نمونه: برای منبعی با یک نویسنده (رابینز، ۱۳۸۱، ۵۸-۵۳) برای منبعی با ۲ نویسنده (کونتز و اودانل، ۱۳۷۹، ۶۲)

و در صورتیکه کتاب یا مقاله ترجمه شده به فارسی بیش از ۳ نفر نویسنده داشته باشد، می‌بایست تنها نام خانوادگی نویسنده

اول (نام مترجم) و بدنبال آن عبارت "و دیگران" ذکر شود:

(..... و دیگران، سال چاپ ترجمه کتاب در ایران، شماره صفحه یا صفحات)

بعنوان مثال: (توماس و دیگران، ۱۳۸۰، ۵۸-۵۴)

و هنگامیکه یک منبع برای چند بار تکرار می‌شود عبارت "همان منبع" و شماره صفحه ذکر می‌شود. بعنوان مثال: (همان

منبع، ۱۶۷)

***منابع انگلیسی:**

در صورتیکه از کتاب یا مقاله به زبان اصلی استفاده شود، می‌بایست به ترتیب و از چپ به راست (نام خانوادگی نویسنده یا

نویسندگان، سال چاپ، شماره صفحه یا صفحات) بصورت انگلیسی ذکر شود: (Last Name, Year, Page)

بعنوان مثال:

- برای منبعی با یک نویسنده (Robbins, ۲۰۰۱, ۸۸)

- برای منبعی با ۲ نویسنده (Stoner & Friman, ۲۰۰۲, ۲۵۴)

و در مواردیکه کتاب یا مقاله به زبان اصلی، دارای بیش از ۳ نویسنده باشد، باید تنها نام خانوادگی نفر اول ذکر شده و سپس از واژه

(et al) استفاده شود:

بصورت: (شماره صفحه، تاریخ، Last Name & et al)

به عنوان نمونه:

(Thomason, &, et al, ۲۰۰۲, ۲۱۴-۲۲۹)

در صورتیکه یک منبع انگلیسی برابر چند بار تکرار می‌شود، در انتهای مطلب داخل پرانتز عبارت (شماره صفحه, Ibid) ذکر می‌شود.

برای مثال: (Ibid, ۳۷)

شرح پیوست‌ها:

پیوست‌ها شامل شکل‌ها، جدول‌ها، نمودارها و نقشه‌ها بعد از آخرین صفحه فصل آخر قرار می‌گیرند. چنانچه تعداد آنها زیاد باشد می‌بایست فهرست آنها تهیه و در بخش آخر "فهرست مطالب" پایان‌نامه یا رساله درج گردد.

- چنانچه قطع پیوست‌ها بزرگتر از صفحات اصلی پایان‌نامه باشند با استفاده از دستگاه فتوکپی‌های مخصوص، کوچک و استاندارد شده و در صورتی که می‌بایست بعضی از آنها بزرگ تر از برگ A₄ باشند، می‌بایست بنحوی تا شوند که از قاب جلد خارج نشده و ترجیحاً درون جیبی (مانند پاکت) که در صفحه جلد تعبیه می‌شود قرار گیرد.

شرح چکیده به زبان انگلیسی (Abstract):

لازم است خلاصه پایان‌نامه یا رساله ۲۵۰-۳۰۰ کلمه در یک صفحه تهیه و تدوین شود.

چکیده باید بیانگر خلاصه نتایج باشد و از درج شکل و نمودار و گیومه در آن پرهیز شود. در بیان چکیده کلمات کلیدی پایان‌نامه حداقل ۳ کلمه و حداکثر ۷ کلمه ذکر شود

شرح روی جلد:

روی جلد به ترتیب موارد و عبارت‌های زیر درج می‌گردد:

۱. آرم استاندارد دانشگاه آزاد اسلامی (ترجیحاً در ابعاد ۲/۵cm در ۳ cm)
۲. دانشگاه آزاد اسلامی
۳. واحد تهران جنوب
۴. نام دانشکده و نام گروه آموزشی مربوط
۵. عبارت (پایان‌نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد "M.A." یا "M.Sc." و رساله برای دکتری Ph.D.)
۶. کلمه "گرایش" (نام گرایش تحصیلی)
۷. کلمه: عنوان
۸. عبارت: پایان‌نامه یا رساله
۹. عبارت: "استاد راهنما" یا "استادان راهنما"
۱۰. نام و نام خانوادگی استاد راهنما یا استادان راهنما
۱۱. عبارت: "استاد مشاور" یا "استادان مشاور"
۱۲. نام و نام خانوادگی استاد مشاور یا استادان مشاور
۱۳. کلمه: "پژوهشگر"
۱۴. نام و نام خانوادگی پژوهشگر
۱۵. سال تحصیلی (تاریخ دفاع پایان‌نامه با توجه به نیمسال تحصیلی)
۱۶. ذکر شماره جلد (در صورتیکه پایان‌نامه یا رساله بیش از یک جلد باشد)

توجه:

- ۱- حروف "M.A." مخفف عبارت Master of Arts برای رشته‌های علوم انسانی و "M.Sc." مخفف عبارت Master of Science برای رشته‌های غیرعلوم انسانی کارشناسی ارشد و Ph.D. مخفف عبارت Doctor of Philosophy برای دکترای تخصصی استفاده می‌شود.
- ۲- عطف پایان‌نامه شامل عنوان، نام نگارنده و سال تحصیلی می‌باشد.

شرح پشت جلد به زبان انگلیسی:

شرح پشت جلد که به زبان انگلیسی تهیه می‌شود، عیناً مطالب ترجمه شده شرح روی جلد است با این تفاوت که عناوین استاد راهنما و مشاور در پایان‌نامه کارشناسی ارشد و رساله دکتری تخصصی متفاوت و بشرح زیر می‌باشد:

- برای پایان‌نامه کارشناسی ارشد: استاد راهنما (Advisor) استاد مشاور (Reader)
- برای رساله دکتری: استاد راهنما (Supervisor) استاد مشاور (Advisor)

ضمناً ترجمه لغت " داور " برای درج در صفحات پایان‌نامه کارشناسی ارشد و دکتری زبان انگلیسی، واژه ی " Examiner " می باشد. داور داخلی " Internal Examiner " و داور خارجی " External Examiner " می باشد.

۱. توجه داشته باشید که فرم های **فارسی** که از سمت **راست** پایان نامه چیده می شوند (در عین حال که ۲ رو پرینت نمی گردند) می باید بر روی برگ مخالف جلد سمت راست صحافی نهاده شوند.
۲. توجه داشته باشید که فرم های **انگلیسی** که از سمت **چپ** پایان نامه چیده می شوند (در عین حال که ۲ رو پرینت نمی گردند) می باید بر روی برگ مخالف جلد سمت چپ صحافی نهاده شوند.